

“No em vull vendre a Hollywood”

Sue Grafton (Louisville, Kentucky, Estats Units, 1940) s’ha fet famosa amb la detectiva privada Kinsey Millhone, protagonista, des del 1982, d’una sèrie de novel·les que apareixen titulades per ordre alfabètic i que són ambientades a la ciutat fictícia de Santa Teresa, una transposició de Santa Barbara, ciutat on havia viscut l’autora. És un homenatge a Ross Macdonald, que ja l’havia utilitzada com a alternativa a Santa Barbara. La darrera novel·la de la sèrie alfabètica traduïda és la corresponent a la lletra te. Es titula *T de trampa* i ha estat publicada per Edicions 62. *S de silenci* va aparèixer fa un any, a la mateixa editorial. *A d’adulteri*, i tres més, van ser publicades per Proa. Llicenciada en literatura anglesa, ha estat guionista de ràdio i televisió a Hollywood.

—Si tornéssiu a néixer, qui us agradaria ser, Sue Grafton o Kinsey Millhone?

—Kinsey Millhone. Té una vida plena d’aventures. I és més jove. Cada dos anys i mig, quan publico un nou llibre, només té un any més. És a dir, envelleix més a poc a poc que jo. Jo, cada any, sóc un any més vella.

—Però ha patit, en la seva vida personal, moments durs. Viu sola després d’alguns matrimonis fracassats, i li ha quedat un cert menyspreu envers els homes.

—Jo també m’he divorciat dues vegades. Però allò que fa interessant la seva vida no són pas les relacions particulars o sentimentals, sinó la vida professional. Això és la cosa que m’interessa més a mi, i també al lector. Només de tant en tant parlo de la seva vida privada. La novel·la policíaca no et permet de parlar gaire de la vida sentimental dels detectius. I jo no estic preparada per a fer novel·la romàntica.

—Ni a la gran pantalla ni a la petita no hem pogut veure Kinsey Millhone. He llegit que no voleu que les vostres novel·les s’adaptin al cinema o a la televisió. Per què?

TINA BAGUÉ

Hollywood fou la seva escola, però ara es nega a cedir-los els drets cinematogràfics dels seus llibres. Sue Grafton, ex-guionista de cinema i televisió, no vol que cap guionista posi les mans sobre el seu personatge, la detectiva Kinsey Millhone.

—He treballat a Hollywood de guionista durant quinze anys i hi vaig conèixer molts productors i directors de cinema i televisió. En general, són gent preparada, curiosa i culta, gent molt intel·ligent, però són persones que, habitualment, es dediquen a espatllar obres literàries perquè es pensen que les coneixen més bé que no pas els autors que les han escrites. Aquesta és la raó per la qual em nego a vendre els drets d'adaptació als productors. No em vull vendre a Hollywood.

—**Us han temptat gaire sovint?**

—De tant en tant. No necessito els seus diners. No vull perdre el meu poder ni el meu control sobre els llibres. Si els vengués, els espatllarien. Mai no funciona. M'imposarien uns actors concrets i la seva visió del llibre. A més, els meus lectors s'han fet una idea molt clara de qui és Kinsey Millhone i si fos interpretada per una actriu es revoltarien. El lector se n'ha fet la seva imatge. Llegir ja és com veure films, però amb la pròpia ment.

—**En el vostre cas, de forma especial, perquè les escenes són molt visuals. Sempre es veuen els espais que envolten els personatges, siguin exteriors o interiors, i també els moviments de les persones. L'autora segueix els personatges amb una càmera, d'objectiu ampli.**

—Sí, és un tret de la meua obra. Probablement és degut al fet d'haver treballat com a guionista, a Hollywood, durant tants d'anys. Això és el que hi vaig aprendre. En concret, a entrar i sortir en una escena, a banda d'escriure diàlegs i escenes d'acció.

—**I també a mantenir un tempo, no? A seguir els moviments de les persones amb un ritme concret i constant, més aviat pausat, tranquil.**

—En efecte. M'interessa la psicologia del crim, per què la gent actua d'una manera determinada, per què una persona en mata una altra. I aquesta pregunta només la pots respondre si adoptes una mirada molt atenta i pacient. Sense presses. Sense precipitar-te. Cal temps per a analitzar, desenvolupar, un conflicte. A vegades una escena cinematogràfica només és soroll. En canvi, a mi m'agrada destinar el temps que calgui a parlar d'un conflicte. Aquí rau la bellesa d'una novel·la o d'un guió, i això fa interessant l'escriptura, si més no per a mi.

—**Mai no us vàreu imaginar una actriu concreta per a la vostra investigadora?**

—A l'inici vaig pensar en Sigourney Weaver o Debra Winger. Però després vaig veure que no encaixava en cap. La meua investigadora no és alta ni atractiva, no té *glamour*. No funcionaria.

—**Trigueu més temps a fer la feina de documentació que demanen els arguments, o a escriure?**

—Es tracta de trobar un equilibri entre totes dues tasques. No he comptat el temps que dedico a l'una cosa i a l'altra. Si escrius una escena i no tens la informació que et cal, aturaràs la redacció i aniràs a informar-te. Si parles d'una *morgue* i fa molts anys que no n'has vista cap, o no les recordes amb precisió, cal que vagis a veure'n una. No vull inventar-me cap informació relacionada amb la forma d'actuar que té la policia, amb la forma de dur un

cas, amb el comportament dels agents, etcètera. No vull inventar-me res, sigui què sigui.

—**A *T de trampa*, hi ha una pàgina d'agraïments, d'agraïments a les persones que us han prestat una ajuda inestimable: advocats, metges, fiscals, infermeres... Però a *S de silenci* no hi apareix cap agraïment. Això vol dir que hi ha novel·les que les podeu escriure sense l'ajuda de ningú i que en algunes altres us en cal molta?**

—No, perquè sempre poso una pàgina d'agraïments a totes les meves novel·les. I la llista és molt llarga, sempre. A tots els qui surten als agraïments, els envio un exemplar del llibre. Si, com dieu, a la traducció d'*S de silenci* no hi apareix, és perquè se l'han saltada.

—**D'on us inspireu? De notícies de la premsa, de converses amb detectius, advocats i fiscals?**

—El germen de cada trama i les fonts que utilitzo poden canviar molt, de llibre a llibre. Poden ser molt diversos. A *Q de qui* la font, i el que va donar peu a la trama, va ser un patòleg forense que vaig conèixer en una festa, en un sopar. Em va explicar un crim que hi havia hagut a Santa Barbara el 1969 i a partir d'aquí em vaig posar en contacte amb el xèrif d'allà, que em va deixar consultar el dossier del cas. Va ser una font molt bona. En un altre cas, el corresponent a la lletra K, l'origen va ser ben diferent. Aquí em vaig plantejar què passaria si Kinsey Millhone es convertís en una investigadora de nit.

—**Us considereu una apassionada per la sèrie negra, i en sou lectora, o llegiu de tot?**

EXPOSICIÓ AL CCCB
ILLUMINACIONS
CATALUNYA VISIONÀRIA

“De tant en tant,
el seny català
acluca l’ull
i deixa fer.”

Nicolau M. Rubió i Tuduri, al próleg de *Viatges d'Ali Bei*, 1932

Fins al 17 de maig

www.cccb.org

Una producció de: Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

Sue Grafton ha visitat Barcelona per presentar la sèrie protagonitzada per la investigadora Kinsey Millhone. La darrera aventura de la detectiu, *T de trampa*, ha estat publicada per Edicions 62.

—Llegeixo de tot, i no tan sols novel·les. M'agrada molt, per exemple, el tema de la medicina. Ara n'acabo de llegir un sobre la immunologia. També m'interessa la novel·la històrica, sigui de l'època que sigui. I també llegeixo, constantment, gènere negre. De fet, tots els gèneres.

—**Sou metòdica, seguim un horari?**

—Sí. Cada dia entro al despatx i escriu des de dos quarts de nou fins a les

tres. O ho intento, perquè no sempre tinc el dia. Sóc molt disciplinada.

—**Dediqueu molt de temps a mantenir contacte amb els lectors?**

—Ja no m'hi comunico amb correu electrònic, com feia, perquè cada matí em trobava, en obrir l'ordinador, amb mil correus nous. Però tinc una llista de 5.000 lectors fidels i cada Nadal els envio una felicitació. A més, quan publico un llibre els faig un obsequi, un objecte

de promoció. Alguns d'ells han batejat els seves filles amb el nom de Kinsey.

—**Tot això surt de la vostra butxaca?**

—Els objectes de promoció, de la butxaca de l'editorial. Formen part de la propaganda del llibre. Ara bé, les felicitacions de Nadal i els segells, de la meua butxaca. Per això he hagut de tancar la llista a 5.000. Si l'ampliés, m'arruïnaria.

—**Aquests lectors fidels us detecten errors o incongruències, us donen consells?**

—Sempre. Em detecten errors, tot i que m'esforço per ser acurada. O es pensen que n'han trobat. Si tenen raó, a la segona edició corregeixo els errors. El problema és que l'editor em diu que costa molts diners, refer l'edició. Jo li contesto que els criminals encara en costen més i l'obligo a fer-ho. Ara bé, no segueixo els consells dels lectors. N'hi ha que em diuen que Kinsey Millhone hauria de canviar més sovint de vestit, o tenir un animal de companyia.

—**Encara no heu decidit què fareu quan acabeu l'abecedari?**

—No en tinc ni idea. Espero que Kinsey Millhone m'ho digui. Ella mana.

Lluís Bonada

Trossos i mossos

Alfons Llorenç

Jofré

A la dula anaven els pobres. El jo, descompost, dissolt, fuig de si mateix; la identitat amagada, assumides unes altres personalitats, trencant totes les barreres; el subconscient, deslligat i agosarat, a flor de pell; connectats amb el somni de fantasiar unes altres vides; alliberats els fons més reprimits, el caos, l'àngel maligne. La concepció medieval dels folls devia considerar-los com a posseïts del dimoni i, per tant, objectes del dur maltractament i de la despietada befa. Contemplà esgarriat

el pare mercedari Joan Gelabert Jofré, valencià de pares lleidatans, com una turba de mala canalla envoltava, encalçava, apedregava, infamava amb les més grolleres injúries i ridiculitzava amb les burles més sangonoses un desventurat boig. El protegí, imposà calma, el guarí. I va seguir el seu camí, des del Mercat, pel Trenc, a la Seu de València. Era el 24 de febrer del 1409, el primer diumenge de quaresma, i era el predicador de la ciutat. En pujar a la trona, encara contorbat, canvià el tema del sermó: "En la present ciutat ha molta obra pia e de gran caritat e sustentació, emperò una n'hi manca que és de gran necessitat, ço és un hospital o casa on los pobres innocents fossen acullits." No parla d'un lloc per a engabiar dements, sinó d'un "hospital". El testimoni d'un primerenc humanisme renaixentista. Per primera volta l'oradurà és tractada com una malaltia i els guillats com a malalts: "Car [...] passen gran

El pare Jofré.

desaires de fam e de fred e injúries. Per tal com per sa innocència e furor no saben guanyar ni demanar ço que han menester per sustentació de llur vida e per ço dormen per les carreres [...] e malvades persones los nafren e maten e a algunes fembres innocents aonten." Una prova de la recerca del benestar i del progrés de la València sobirana del XV, el fet fundacional del primer psiquiàtric del món: "obra molt sancta".

Periodista